

je pri vdovi več mesecev stanoval in pred jednim tednom vršila se je poroka čudnega para. V minoli noči obiskala je novo poročena vdova vsa objokana in skrajno žalostna duhovnika Bilkovskega, ki ju je pred tednom dni poročil. Njemu je pripovedovala, da njen soprog ni oni „predmet“, katerega je ona iskala, da je njen soprog tudi ženska, ali pa da ni tako ustvarjen, kakor njen umrli soprog. Duhoven je o tem obvestil policijskega stotnika, kateri je drugi dan novoporočeni par obiskal. „Soprog“ je spočetka trdil, da je mož, in da njegova soproga ne vé, kaj govori. Konečno je vendar priznal, da je „ona“, in da se imenuje Lola A. Sawyer. Lola je doma iz severne Caroline in je stara 22 let. V Baltimore je delala v raznih moških poklicih, ne da bi kdo sumil, da je ženska. Vdovo, s katero se je poročila, goljufala je za 100 dolarjev, radi česar so jo zaprli.

Poslano.

Tisti vozniki, kateri imajo nekaj kapitala ter voz in konje na razpolago, dobijo lep zaslužek s prodajanjem (hauziranjem) kisle vode. Vpraša naj se pri

ravnateljstvu v Radincih

(Brunnen-Direktion in Bad Radein.)

612

Gospodarske stvari.

Kako se preganjajo goveski živini uši? Navadno in dobro sredstvo je močna tobakova voda, ki se z njo prav dobro namažejo vsa ušiva mesta dvakrat ali trikrat po preteku dveh do treh ur. Čez 4 do 5 dni je mazanje ponoviti, da se uničijo še one uši, ki se med tem časom izležejo iz gnid. Mesta, ki so vsled drgnjenja garjava postala, je najprej dobro izprati z mlačno žafnico. Najhitreje in najzanesljiveje delujoče sredstvo je pa mazilo iz živega srebra, ki se dobiva v lekarni. To mazilo v nekterih minutah pomori vse uši, pa ga je le tedaj rabiti, če se more preprečiti, da se goved ne liže, ker je mazilo strupeno. Mazilo je dobro v dlako in v kožo vtreti ter ga potem čez nekaj ur z žafnico izprati. Tudi mazanje z živosrebrnim mazilom je čez 4 dni ponoviti.

Goveda živina katera liže venomer les, sama sebe ali pa drugo živinče, je bolana na tako zvani bolezn lizanja. Ta bolezen je posledica prazne krme, zlasti sena, ki je rastlo na močvirnih tleh. Vsed take krme postane hranitev živalskega telesa nepravilna, živali primanjkuje rudninskih redilnih snovi, in neki notranji nagon jo sili, da ta primanjkljaj hoče nadomestiti z lizanjem in grizenjem raznih predmetov. Pokladajte svoji živini apno, katero se dobi nalašč za živino v prodajalnicah, to je apno za krmiti. (Futterkalk), pa bo ta prikazen ponehala, in vrhu tega se bo živina bolje redila. Krme pa zboljšate, če osušite travnike, ter njive in travnike gnojite s fosforovo kislino in z apnom.

Turščica (koruza) in konji. Turščica konjem pač prija, a jih preveč debeli, jih dela lene, in konji, s turščico krmljeni, se radi poté. Iz tega vzroka se morejo s samo turščico krmiti le težki konji za počasno vožnjo. Skušnja pa uči, da se drugim konjem, ki morajo tudi teči, brez škode lahko nadomesti

tretjina ovsa s turščico, in pozimi celo polovica. Turščica naj se poklada zdrobljena (šrotana).

Starost jajca se najložje spozna, potem ker j jajce tem bolj ko je staro tudi lažje. Ako vzame 120 gramov domače soli in jo raztopiš v enem litru čiste vode, imaš tekočino, katera ti kaj hitro pokaže kako staro je jajce. Ako je jajce od istega dneva potem gre v tej soleni vodi popolnoma na dnu. Ako je od prejšnjega dne ne gre več na dnu. Ako je tri dneve staro, plava na sredini vode. Ako je 5 dni staro, ostane gori na vodi, ako pa je še bolj staro potem gleda iz te tekočine ven. Tako se lahko vsakdo prepriča o starosti jajca.

Poslano.

Črešnice v Konjiškem okraju. Župnik Ogrizek i šola. Ko je leta 1900 na enorazredni šoli v Črešnicah mesto učitelja voditelja razpisano bilo, se j v mnogih časopisih, ki so še deloma shranjeni, tak le kakor na primer v „Učit. Tov.“ bralo: „Verska šola Župnik na Črešnicah mora imeti jako čudne nazore o poklicu učiteljev in o poklicu obrtnika. Mož išče orgljavo in cerkovnika in je to gotovo jako mastno službo razpisal v „Slovencu.“ Pa ni dovolj, da zna dotični ki dobi to službo, samo orgljati, zvoniti in cerkev pometati. Zahtevajo se še druge zmožnosti. Mož mora znati ali otročiče v branji in pisanji poučevati ali pa kako rokodelstvo. Župnik v Črešnicah išče toraj mežnarja ki bo znal ali otroke poučevati ali pa njegove škornje krpati; oboje postavlja v eno vrsto. Morda s mu posreči, da dobi moža, ki bo vse skupaj, orgljavec, mežnar, črevljar in učitelj, potem bo imel popolno versko šolo na Črešnici. — „Oglasil pa sem se me drugimi prosilci tudi jaz podpisani za to mesto in je tudi dobil. Kmalu potem sem prosil še za službo moj gospe kot skušane učiteljice ženskih ročnih del. A tem sem takoj ob „trdo skalo“ zadel. Dočim je vsi drugim udom krajnega šolskega sveta po volji bilo da bi se tudi ta pouk upeljal, se je župnik in katehet, gospod Franc Ogrizek, na vso moč proti postavil s tem igovorom, da „moja žena“! kakor jo o sploh imenuje, ni sprašana iz slovenskega, temveč le nemškega jezika. A koliko je takih le iz nemščine sprašanih učiteljic ženskih ročnih del, pa vendar n slovenkih šolah z dobrim uspehom poučujejo! Vsi tako in enako raztolmačenje bilo je Ogrizeku zaman on je vedno kakor lajna to svoje trdil: „Če se tudi vsi drugi udje udajo, a jaz nikdar, jaz sem jaz!“ Ker pa so do sedaj vsi drugi udje krajnega šolskega sveta na Črešnicah mislili, da se mora do pičice vs natanko po župnikovem povelju spolniti, zatoraj s iz boječnosti prošnjo odbili, če tudi ne radi. A, ko s pa potem vse stranke in občine za nameščenje t učiteljice samè pismeno prosile, skipela je Ogrizeku jeza do vrhunca. Mahal in branil je na vse strani a vse zastonj; Franc Ogrizek je ostal kot taki a Kristina Adamič je bila čez leto dni na predlog slav okr. šol. sveta Konjice v korist deklet in stariše

vendar nameščena; le edini tedajni dekan v Konjicah g. Jernej Voh, je bil enak Ogrizeku nasproten! — Pa ravno kakor vročina in plini v naši zemlji ne mirujejo, dokler se v prizoru potresov ali izbruhov prikažejo, enako učinjajo strastni trmoglavci ljudje. Tudi g. župnik in veroučitelj Ogrizek je dne 25. marca l. 1900 na praznik oznanjenja Device Marije pri seji krajnega šolskega sveta, toraj povodom uradnega in očitnega poslovanja, svojo jezo s tem izpustil, da je na krajni šolski svet pisano tožbo zoper mene prebral, in ustno dostavljal, ki se je tako le glasila: 1. „Za časa prošnje za naše učiteljsko mesto so ljudje od vseh strani Adamiča kot prosilca semkaj opisovali, da ne velja za Črešnice. 2. Njegov poprejšnji okr. šol. svet v Marenbergu je pisal, da je Adamič „unausstehlich“! to je ž njim se ne da izhajati“ To bi mu bil tedajni šolski nadzornik g. F. V., baje poročal. 3. „Okrajni šolski svet v Konjicah je dal povpraševanja vedeti, da bo zoper učitelja Adamiča na vso moč protestoval. 4. Več učiteljev in duhovnikov, ki so ga od poprej poznali, je semkaj pisalo, da nas obžalujejo, če pride ta — hudič, satan, norec, lenuh, potepuh, tusem!“ — K tem nespodobnim izrazom pripomnim podpisani besede svetega pisma: „Česar je srce polno, gre ven pri ustih“! 5. „Adamič se je pregrešil zoper: Boga, cerkev, cerkvene postave, cesarja, cesarske postave, zoper naravo, svojo pamet, vse Črešničane in šolo, ker je za službo svoje žene prosil, ki nima skušnje iz slovenskega jezika! 6. Še hujše sodbe so se čez njega izrekovale. 7. Krivico nam dela učitelj, ker se je z goljufom N. pobratil; Kdor pa se z goljufom pobrati, je tudi sam goljuf!“ — A jaz podpisani še tistega N., ki tudi kot taki nikoli kaznovan ni bil, do tistega časa še videl, poznal in ž njim govoril nisem. 8. Adamič dela tukaj kakor drugod šoli veliko škodo hude prepire. 9. Pričakovati nimamo od učitelja nobenega uspeha, dokler se bo ta učitelj todi „potikal“! toraj kot potepuh!? 10. Veliko krivico nam dela učitelj s tem, ker namesto dolžnosti napravlja le hrup in črni pred celo faro krajni šolski svet, in mene še posebej, ker so občine in stranke same prosile za pouk v ženskem ročnem delu.“ itd. Takšnega „modrovanja“! je še cela kopica, a naj bo s tem zadosti. Pa vse to mu še ni zadostovalo, dva dni pozneje, dne 27. marca 1801. tožil me je skoro enakih reči direktno na visoki deželni šolski svet v Gradec. Pa kakor Ogrizek slavni okrajni šolski svet Konjice neče poznati, ga prezira in uradni red prelomuje, ravno tako je tudi preziral svojega prečastitega gosp. dekana, doktorja Gregoreca in kanonika, ker me je tudi v neki drugi zadevi knezoškofijskemu konsistoriju, da ne rečem svojemu prijatelju in gospodu Jerneju Vohu, naravnost v Maribor tožil. Mojega novorojenca nisem hotel dati njemu krstiti. Čez vseh teh 10 pik sem se pri sodnji v Konjicah 28. aprila 1901 l. pritožil, ter svojo čast iskal. Ko pa je Ogrizek v soboto dne 11. majnika, kot krivec poziv od sodnije dobil, govoril je drugi dan 12. maja v nedeljo na prižnici, te-le besede: „Pred našim učiteljem Adamičem nimam nobenega pokoja;

kaj mislite, tožil me je ta človek. Ves čas, kaned š tukaj me napada, kjerkoli me vidi, in mi ne da čitno, benega pokoja. Ničesar hudega mu ne storim, a v h žal besede mu ne rečem! A vse nič ne pomolčal. Može vedo, kake britke besede je v mene že bruhalo, da se lažem! Jaz Vam povem, da ne grem večam šolo, dokler se razmere pri šoli ne spremenijo in drež učitelj ne odpravi! Meni je vse jedno, ali grem isti s od tukaj proč, ali pa učitelj, eden mora iti! Govori Kristusa so Judje ravno tako napadali, ali on kateri trpežljiv, se je proč obrnil in odišel od napav. Tudi jaz tako storim, pa vse zastonj. Bog pravlj reši tega človeka, sicer mi ni za živopet. K temu pripomnim podpisani klic gorjá Farizej obžalu in pismoučenim od Božjega sinu, ter očitanje svetih nahaj Štefana trdovratnim, zvitim Judom. Na mnogo vse e govarjanje in prošnje drugih udov kraj. šol. sprekli ter na celi preklic vsega obrekovanja župnika Ogrizostan kot krivca pri obravnavi dne 21. maja 1901 v Knečem jicah sem mu vse odpustil — in tako seveda ni vzeti, kaznovan in tudi prič ni bilo treba v uradno sobo klicati, le mojemu zastopniku iz Celja je samo 27 kžive plačal. A čujte in strmite! Čez skoro leto dni, 40 k 9. februarja 1902 pa, ko je bila zopet enaka skrotil kraj. šol. sveta, je župnik Ogrizek že zopet iz nove se začel ropotati ter takole povdarjal: „Ker jaz izgubi dne 21. majnika, pri obravnavi nisem bil kaznoznaje in tudi Vi kot priče niste bile v uradno sobo k kosi praševanju poizvani, je ‚očividni dokaz‘, da jaz nis bil ničesar hudega razžaljivega, lažnjivega in krivičnega pisal in govoril lansko leto dne 25. marca na prazčas oznanjenja Device Marije; toraj še enkrat trdim niti. ponovim, da kar sem takrat pisal, bral in govorite! je vse do pike ‚resnično‘ in jaz niti ene besede narustr ne vzamem!“ — A ko sem ga jaz na besede: hudič, satan, „unausstehlich“ i. t. d. opomnil, je dejenkr „Da, da, vse je resnično!“ Potem je nadaljeval hitro „Imam pa že zopet drugo tožbo na okr. šol. svadre zoper Vas pripravljeno, ki se tako le glasi in bedva Med mnogim drugim vedno ponavljajočim nesmisli Ogriz je tudi bral: „Prav mnogo starišev in učencev prami da je učitelj Adamič ‚celi bik in človek brez vsega čaka forma‘“ in mnogo enacega. Primoran sem bil, želja novega svojo avtoriteto iskati in zadoščenje tirje mor Dne 30. aprila t. l. bila je čez to zopet obravnav. Ta Dasi tudi si je g. sodnik veliko prizadeval in Ogriz v „ zeka ponovljajno vpraševal in mu prigovarjal, šuje vse razžaljive besede prekličče, a vse — zaman. Ogriz zve je po svoji navadi vse „obrnili“ in se tako le op za vičeval: „Resnično je sicer, da sem jaz lani da boč 25. marca pri seji kraj. šol. sveta Adamiču očiti kak od mariborškega in konjiškega kraj. šol. sveta te tudi rekel, da je Adamič hudič, satan, norec, lenuh, potepuh i. t. d.; letos 9. februarja pa sem vse t zopet ponovil in potrdil ter še z novega pristavi da je Adamič celi bik in človek brez vsega forma i. t. d., a pri vsem tem sem jaz — celo nedolžen — ker to ja niso moje besede, jaz sem jih le od drug vin bral in slišal, zato sem jih le ponavljal in pripove gar doval! A na g. sodnika pouk, da se to ni zgodil vin

kar je med štirimi očmi in v prijateljskem tonu, marveč očitno, celo uradno, pred celim krajnim šolskim svetom in v hudem pomenu i. t. d., tedaj je Ogrizek obmolčal kakor mutec! Dalje ga sodnik vpraša: Kateri pa so isti duhovniki, učitelji in drugi ljudje, ki so Vam take reči o Adamiču pisali? Ogrizek se kratko odreže: „Tega pa ne povem.“ Potem: „Kedo pa so tisti stareši in učenci, ki so o biku in brez forma govorili?“ Ogrizek: „Samo ‚eden‘ učenec je bil“ in kateri?“ „Tudi tega ne povem!“ Pred koncem obravnave ga g. sodnik še zadnjokrat vpraša, je li pripravljen, vse preklicati, na kar bi mu bil podpisani zopet odpustil, a Ogrizek še vsega tega enkrat ne obžaluje, temveč ostane pri svoji navadi ter z rokama mahaje in zvijaje pravi, kakor stare . . . : „Meni je vse eno, če me tudi na deset let zaprete, jaz ne prekličem niti ene besede! kar sem rekel, pri tem ostanem; a jaz kot duhovnik in župnik zahtevam in rečem, učitelj je dolžen in mora svojo tožbo nazaj vzeti, ako tega ne stori, gorje mu, ga bom jaz zatožil pri deželnem šolskem svetu, da si bo vse svoje žive dni zapomnil!“ Kako hitro pa je g. sodnik 40 kron globe diktiral, že zopet je župnik Ogrizek krotil: „A sedaj boste Vi učitelj videli, kaj bom jaz vse deželnemu šolskemu svetu čez Vas pisal! Vi ste zgubljeni!“ — In res kocka je padla! Štiri dni pozneje, dne 4. majnika v nedeljo, ravno o poldne h kosilu mi še Ogrizek za dober tek pošlje mali listek z besedami: „Sploh prva tožba zoper Vas od 9. februarja 1902 je že zapečatena! Do pol ene še imate čas k meni priti in mi dve pogodbi pismeno spolniti. Obžalovali bote celo življenje, ako tega ne storite!“ — Ker sem se Ogrizekovih groženj tako malo ustrašil kot slamnatega deda, kosil sem mirno naprej. A zdajci je morala mežnarica, potovka, kar naenkrat vse v miru pustiti, da, še jesti ni mogla in kaj hitro, hitro pismo direktno na deželni šolski svet adresirano na pošto donesti. Sedaj pa jaz že blizo dva meseca radoveden pričakujem, kaj si je župnik Ogrizek že drugokrat na Gradec zoper mene vse izmislil in me ovadil. Ogrizek pa še veliko težje pričakuje isti srečen trenutek, ko se mu njegova gorka želja, da ne rečem njegov ukaz izpolni, da se bom moral jaz podpisani od tukaj naenkrat pobrati. — Ta popis naj služi zlasti istim gospodom in osebam v „pojasnjenje“, katere Ogrizek na vse strani povprašuje in poizvedava, da bi vsaj o meni kaj slabega zvedel in kako prejeto pismo, če tudi pozneje pisano, za opravičenje predložiti mogel. Prav radoveden sem, bode si Ogrizek li upal tudi to vse obračati in vtajiti, kakor je do sedaj vedno delal. Slobodno mu!

Janez Adamič, učitelj in šolovodja v Črešnicah.

Veseli „Stajere“.

Cigan zakriči nad mladim ciganom: „To imaš vrč, idi v krčmo po vino!“ Ciganček zgrabi vrč in odide. a kmalu pride nazaj. „Stric, kako bodem prinesel vina s krčme, ko pa mi niste dali denarja?“ Stari cigan se odreže: „Za denar zna vsaki nore prinesiti vina, idi in prinesi brez denarja ako si pameten!“

Ciganček odide in pride čez eno uro nazaj, postavi pred cigana vrč in reče: „Stric to imate, pijte!“ Vesel poprime cigana vrč, a kmalu ga odstavi rekoč: „Kako pa bodem pil, ko je pa vendar vrč prazen? Ciganček pogleda ako so vrata odprta in reče: „S polnega vrča zna vsaki norec piti, ako ste vi pametni pijte s praznega!“

Tone: Ti Jaka zakaj je lončena pipa bolj komot kakor lesena?

Jaka: Zato, ker ti je ni treba več pobrati, ako ti pade na tla.

Pisma uredništva.

Sv. Marjeta na Pesnici. Ni mogoče sprejeti, ker je preveč osebno. Z Bogom!

Črešnice. Drugega dopisa nismo mogli sprejeti, ker je prvi itak jako dolg.

J R. Sparta Minn. Prosimo za omenjeni dopis o delavskem in kmečkem življenju onstran »velike mlake.« Uredništvo Vas zahvaluje za pozdrave. Pozdravljamo Vas in vse druge tudi mi prav srčno!

Od sv. Jakoba v Slov. Goricah. Je prišlo prepozno, priobčimo prihodnjič! Lepa hvala! Z Bogom.

Loterijske številke.

Trst, dne 12. julija: 72, 53, 49, 76, 86.
Gradec, dne 19. julija: 78, 31, 53, 71, 19.

Alois Martinz v Ormožu.

Usojam si uljudno naznaniti, da sem moja

podružnico

(filijalo) preje **Standeger**

opustil in bodem isto blago v moji glavni trgovini po jako znižanih cenah prodajal.

Za mnogoštevilni obisk se uljudno priporočujoč beleži

Alois Martinz

V Ormožu, dne 10. julija 1902.

Alois Martinz v Ormožu.

Alois Martinz v Ormožu.

Alois Martinz v Ormožu.